

Bijdrage debat huisvesting statushouders

Commissie Ruimte, Den Haag, 18 februari 2016

Pieter Grinwis, ChristenUnie/SGP

Voorzitter,

Dank aan de vele sprekers, voor hun betrokkenheid bij de grote huisvestings- en integratieopgave waar we als Den Haag voor staan.

Over wat goed is aan de Haagse aanpak

De wethouder, college en de taskforce zijn al weer meer dan een half jaar aan de slag met de huisvestingsopgave voor statushouders. Voor de aanpak, de inzet op veelal kleinschalige woonlocaties, op allerlei soorten woonvormen, waaronder het door mijn fractie ingebrachte concept van co-housing, het niet meer belasten van de sociale woningvoorraad dan gebruikelijk, etc., daar heeft de ChristenUnie/SGP-fractie veel waardering voor. Dat geldt ook voor de aandacht voor onderwijs, voor het belang van snelle integratie en participatie, voor het zo snel mogelijk leren van Nederlands en, ik heb het al vaker gememoreerd, voor de inzet en initiatieven vanuit onze stad, door niet te tellen zo veel vrijwilligers.

Niet alleen onze taal, ook onze waarden

Maar - en nu kom ik op wat mijn fractie nog mist in de aanpak van het college – waar is de aandacht voor het overdragen van onze westerse, van onze joods-christelijke waarden aan statushouders, aan nieuwe Hagenaars? De mensen die naar ons land zijn gekomen en een status hebben gekregen, zijn oorlog en onderdrukking ontvlucht. Op zoek naar veiligheid. En natuurlijk naar toekomst.

Maar dat maakt deze vluchtelingen nog niet allemaal vrijheidslievende mensen, nog geen democraten, geen mensen die staan voor de vrijheid van godsdienst, van meningsuiting, voor de gelijkwaardigheid van man en vrouw.

Integendeel, met de nieuwe stroom aan vluchtelingen uit Syrië, Eritrea en andere landen uit het nabije oosten en Noordelijk Afrika komt veelal een cultuur van onvrijheid mee, met homofobe ideeën, met de opvatting dat vrouwen en mannen ongelijkwaardig zijn, met Jodenhaat. Daar moeten we onze ogen niet voor sluiten.

Kortgezegd, je kunt wel fysiek vanuit Syrië en Eritrea naar het Westen, naar Den Haag verhuizen, maar dat betekent nog niet dat je ook mentaal verhuisd bent. Daarom, net zo belangrijk als het leren van onze taal, is het leren van onze waarden. Mores leren zogezegd.

Het moge duidelijk zijn, wij zijn trots op onze door christelijke waarden gestempelde cultuur. Op onze vrijheden, zoals de vrijheid van godsdienst, geboren in de onafhankelijkheidsstrijd tegen Spanje, onder aanvoering van Willem van Oranje, waar standbeelden op het Plein en aan het Noordeinde nog zichtbaar aan herinneren.

Iedere nieuwe Hagenaar, en zeker als je uit een andere cultuur komt, moet deze waarden en deze geschiedenis toch leren kennen en erkennen? Mijn fractie pleit er daarom voor om aan de taal cursus die iedere statushouder volgt, een kernwaardenmodule te koppelen. Pro Demos zou daar de lead in kunnen krijgen. Die hebben daar namelijk al ervaring mee. Aan het eind van de vorige

collegeperiode gaf Pro Demos in het kader van de proef met de Participatieverklaring les over onze kernwaarden aan MOE-landers (Midden- en Oost-Europeanen) in Den Haag. En de conclusie van die proef met de Participatieverklaring was dat dat zinvol zou zijn voor vluchtelingen die hier komen wonen.

Voor alle helderheid. Ik beseft ten volle dat je met een cursus van Syrische en Eritrese vluchtelingen nog geen modelburgers maakt, die onze kernwaarden en democratische rechtstaat ten volle omarmen. Maar ik vind wel dat we alles op alles moeten zetten om een nieuw multicultureel drama te voorkomen. En daarbij zijn niet alleen de taal, werk en huisvesting belangrijk, maar ook het overdragen van onze waarden.

Ik zie uit naar de reactie van de wethouder op mijn voorstel.

Spankracht

We vangen hier geen vluchtelingen op om er beter van te worden, maar vanuit medemenselijkheid. Tegelijk geldt dat de spankracht van onze stad niet oneindig is. Den Haag heeft de nodige grootstedelijke problematiek: een hoge werkloosheid (43.000), veel bijstandsgerechtigden die aan de slag zouden moeten (23.000), achterstandswijken, toenemende multi-etnische spanningen (tussen Turken en Koerden, de bittere noodzaak Joodse instellingen te beveiligen).

Wat dat betreft is de inzet van het college op het huisvesten van extra stathouders verrassend. Immers, dan neem je als gemeente voor lange termijn

een grotere dan gemiddelde opgave op je. Eenmalig kon ik daarin meekomen. Maar voor de toekomst lijkt het me logischer dat het college, als het gaat om extra inzet bovenop het regulier huisvesten van de ons door het Rijk toegewezen statushouders, inzet op het bieden van tijdelijke noodopvang. Dat kunnen we aan, zo hebben we eind vorig jaar bewezen. Deelt de wethouder deze analyse?

Ik kan mij overigens voorstellen dat hij vooralsnog gefocust is op het vinden van huisvesting voor statushouders, maar zo lang de steeds cynischer oorlog in Syrië voortduurt, de EU geen gezamenlijk antwoord vindt en de instroom niet adequaat wordt beheerst en zodra het weer warmer wordt, zal de instroom alleen maar weer toenemen. En ik betwijfel of het COA daarop afdoende voorbereid is. Dan moet deze stad van Vrede en Recht natuurlijk zijn ‘welwillende’ houding tonen.

Aan de slag

In een eerder debat stelde ik: je bent hier van harte welkom en in Den Haag steken we de handen uit de mouwen. En wat dat betreft moet er nog veel gebeuren. Op dit moment loopt de statushouder regelrecht de bijstand in. En ze komen er gemiddeld genomen niet snel uit. Terwijl veel vluchtelingen ondernemende mensen zijn.

In dat kader vind ik het college nog wat afhoudend reageren op initiatieven als ‘Een Vlucht Vooruit’: een initiatief op het gebied van werk, scholing én co-housing. Als wethouder Wijsmuller één uurtje met zijn hands on mentaliteit met deze initiatiefnemers gaat zitten, komt het bij wijze van spreken van de grond. Graag reactie.

Huisvesting en financiën

Financieel gezien heeft de wethouder met het Rijksvastgoedbedrijf een voor Den Haag mooie deal gesloten. Dat is een compliment waard. Alleen, wat kan de wethouder zeggen over het tijdpad. Wanneer kunnen bedrijven, studenten en statushouders hun intrek nemen in het verbouwde en voor bewoning geschikt gemaakte oude SZW-pand? In hoeverre kan deze locatie nog een rol spelen in het invullen van de huisvestingstaakstelling dit jaar?

Nog een punt over co-housing: dat komt, afgezien van het oude SZW-pand, nog onvoldoende van de grond. Waarom gaat het bij de nieuwe aangekondigde grotere locaties, waar kansen voor co-housing waren volgens de eerdere brieven, nog altijd over alleen statushouders? Daar moeten de wethouder en zijn taskforce echt even meer aandacht aan besteden. Ga bijvoorbeeld matchingbijeenkomsten organiseren, zoals in andere steden, om de co-housing te faciliteren.

Ten slotte sluit ik me aan bij vragen bij de vragen over de Julianakazerne, over de communicatie met bewoners, over de samenstelling van de groep in een vleugel van het voormalig Aloysiuscollege en wil ik weten in hoeverre de extra opgave die het college zich heeft gesteld voor het huisvesten van 700 extra statushouders afhankelijk is van een afdoende financiële tegemoetkoming door het Rijk.